

Vieraslajien tunnistaminen, hävittäminen, vastaanotto- ja käsittely

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen alueella

Ämmässuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajijätettä sisältävien kuorma-auto kuormien vastaanotto ja punnitus hoidetaan vaaka-asemalla.

Vieraslajijätettä sisältävien henkilö-, pakettiauto ja peräkärry kuormien vastaanotto hoidetaan Sortti-asemalla.

Vieraslajien niitetyt tai leikatut varret ja lehdet ohjataan viherjätteiden vastaanottoalueelle.

Viherjätteen kompostointiaumoa tarkkaillaan säännöllisesti havaitaanko vieraslajikasvien alkuja. Havaintoja ei ole löytynyt.

Kasvit, juuret ja siemenet vastaanotetaan suoraan laitokseen

Kompostiaumoissa kypsytytys ja seulonta (3-6 kuukautta)

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa on aloitettu vuonna 2019 koetoiminta, jonka tarkoituksena on selvittää parhaat työmenetelmät vieraskasvilajeja sisältävien maa-ainekuormien käsittelymiseksi.

Vieraslajikasveja sisältävän maa-aineksen vastaanotto- ja käsittelykenttä. Maa-aineksen joukosta poistetaan kasvien osat.

Vieraslajien juuriston ja siementen tuhoamiseksi tarvitaan laitospöytäkompostointilaitoksella. 2 viikon tunnelikompostointi sisältäen hygienisoinnin (60 astetta 48 h)

Komealupiini

Lupinus polyphyllus

Lupiini on 50 – 150 cm korkea ja kukinto on sininen, vaaleanpunainen, valkoinen tai väriltään kirjava. Kasvi leviää siemenistä ja haaroittuneen juuriston avulla. Siemenet leviävät loppukesästä ja alkusyksystä ympäristöön. Juuristo on valkoinen ja useampihaarainen.

- Torjunta:
- kaivaminen maasta ylös juurineen/ suurilla alueilla kaivinkoneella.
 - säännöllinen leikkaus tai niitto ennen siementen kypsymistä
 - pienen kasvuston voi peittää muovikalvolla
 - kasvinsuojeluainekäsittely
 - kasvi kokonaisena viherjätteeseen, jos on siemenkotia ohjataan kompostointilaitokseen.

Kuva keväällä kasvuston alkaessa kasvaa.

Komealupiini

Lupinus polyphyllus

Vastaanotto

Henkilöauto-, pakettiauto- ja peräkärrykuormat

HSY:n Sortti-asemat

Vieraslajikasvit muovipussiin/ -säkkiin pakattuna. Sekajätelavalle → ohjautuu jätevoimalaan.

Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätepussiin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä.

Kiinteistön biojäteastiaan → ohjautuu kompostointilaitoksen biojätteen käsittelyyn.

Kuorma-autokuormat

Ämmässuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajikasvien varret, juuret, siemenet. Juuristossa kiinni oleva puhdas maa-aines saa olla kuormassa. Kevyt ravistelu juuristolle. Maa-ainesta ei saa lisätä kuormaan. Kompostointilaitos → ohjautuu biojätteen laitospöytäkäsittelyyn.

Vieraslajikasvien leikatut varret ja lehdet. Ei saa sisältää juuria tai siemeniä. Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätessäkkeihin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä. Viherjättekenttä → ohjautuu viherjätteiden kompostointiaumaan.

Maa-aines, joka sisältää vieraslajikasveja. Vieraslajikasvusto, juuret ja siemenkodat saavat olla kuormassa. Maa- ja vieraslajikuormien vastaanottokenttä → ohjautuu maa-aines –ja vieraslajikuormien käsittelyyn.

Jättiputket, jättiukonputki

Heracleum persicum -ryhmä

Monivuotinen kasvusto voi olla 2-5 metriä korkea. Varsi läpimitaltaan jopa 10 cm. Juuren pinta tumma sisältä valkoinen/ keskellä paalujuuri/ nousee vuosittain juureen varastoituneen ravinnon avulla. Leviää siementen avulla ympäristöön.

Huomioitava kasvin nesteen aiheuttama vaara ihmisen terveydelle.

Hävittäminen vain suojaruukit päälle puettuna.

Kasvojen suojaus on tärkeää. Ihoa ei saa jäädä näkyviin.

- Torjunta:
- pienet sirkkataimet lapiolla kaivamalla
 - pienen kasvuston voi peittää muovikalvolla
 - ison kasvin pääjuuri painetaan poikki lapiolla 10-20 cm syvyydeltä.
 - poistetaan juuristot kaivamalla (työkoneilla/ lapiolla)
 - kasvinsuojeluainekäsittely.
 - kasvit juurineen, kukintoineen ja varsineen kompostointilaitokseen.

Sirkkataimia luontoon levinneenä

Sirkkataimi/ huomioi lehden erilainen muoto

Jättiputket, jättiukonputki

Heracleum persicum -ryhmä

Vastaanotto

Henkilöauto-, pakettiauto- ja peräkärrikuormat

HSY:n Sortti-asemat

Vieraslajikasvit muovipussiin/ -säkkiin pakattuna. Sekajätelavalle → ohjautuu jätevoimalaan.

Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätepussiin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä.

Kiinteistön biojäteastiaan → ohjautuu kompostointilaitoksen biojätteen käsittelyyn.

Kuorma-autokuormat

Ämmässuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajikasvien varret, juuret, siemenet. Juuristossa kiinni oleva puhdas maa-aines saa olla kuormassa. Kevyt ravistelu juuristolle. Maa-ainesta ei saa lisätä kuormaan. Kompostointilaitos → ohjautuu biojätteen laitoskäsittelyyn.

Vieraslajikasvien leikatut varret + lehdet. Ei saa sisältää juuria tai siemeniä. Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätessäkkeihin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä. Viherjätekenttä → ohjautuu viherjätteiden kompostointiaumaan.

Vieraslajeja kaivettaessa tulee pyrkiä siihen, että puhdasta maa-ainesta ei lastata samaan kuormaan hävitettävän kasvijätteen kanssa.

Jättiukonputken siemenet

Jättipalsami, rikkapalsami

Impatiens glandulifera, Impatiens parviflora

Jättipalsami voi olla 5 cm – 3 metriä korkea. Rikkapalsami noin 50 cm korkea. Jättipalsami leviää siemenistä. Kasvi on yksivuotinen. Leviää loppukesällä siementen valmistuttua. Siemenkodat pokahtavat auki ja siemenet lentävät ympäristöön. Leviää tällä tavalla tehokkaasti.

- Torjunta:
- kitkeminen maasta ylös juurineen
 - säännöllinen niitto ennen siementen kypsymistä
 - siemenkotia muodostaneiden kasvien kitkentä suoraan säkkiin
 - kaivinkoneen kauhalla varovasti pintaa pitkin kasvinosat juurineen
 - peittäminen muovikalvolla
 - kasvinsuojeluainekäsittely

Jättipalsamikasvusto

Jättipalsamin kukinto

Jättipalsamin kukka

Jättipalsamin lehti

Jättipalsamin siemenkota

Rikkapalsamia havaittu
jättipalsamia vähemmän

Jättipalsami, rikkapalsami

Impatiens glandulifera, Impatiens parviflora

Vastaanotto

Henkilöauto-, pakettiauto- ja peräkärrykuormat

HSY:n Sortti-asemat

Vieraslajikasvit muovipussiin/ -säkkiin pakattuna. Sekajätelavalle → ohjautuu jätevoimalaan.

Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätepussiin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä.

Kiinteistön biojäteastiaan → ohjautuu kompostointilaitoksen biojätteen käsittelyyn.

Kuorma-autokuormat

Ämmässuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajikasvien varret, juuret, siemenet. Juuristossa kiinni oleva puhdas maa-aines saa olla kuormassa. Kevyt ravistelu juuristolle. Maa-ainesta ei saa lisätä kuormaan. Kompostointilaitos → ohjautuu biojätteen laitospöytäkäsittelyyn.

Vieraslajikasvien leikatut varret + lehdet. Ei saa sisältää juuria tai siemeniä. Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojättesäkkeihin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä. Viherjätekenttä → ohjautuu viherjätteiden kompostointiaumaan.

Maa-aines, joka sisältää vieraslajikasveja. Vieraslajikasvusto saa olla kuormassa. Maa- ja vieraslajikuormien vastaanottokenttä → ohjautuu maa-aines –ja vieraslajikuormien käsittelyyn.

Tatarkasvilajit

Japanintatar, jättitatar, hörtsätatar

Fallopia japonica, Fallopia sachalinensis, Fallopia x bohemica

Japanintatar 3 metriä korkea, jättitatar 4 – 5 metriä korkea ja hörtsätatar on lajien risteytymä.

Kasvi kasvaa vuosittain ylös tiheään juuriston antamien ravinteiden avulla. Leviää juuriston avulla laajaksi kasvustoksi. Ei leviä siemenistä. Suomessa kasvavien lajikkeiden kukinnot ovat steriilejä.

Juuristo leviää vaakatasossa massiivisen kokoisen juuriston avulla. Juuristosta voi levitä ympäristöön myös erittäin ohuita pitkiä juuria, joista maan pinnalle tulee näkyviin vain erittäin hentoja alkuja.

Jättitatar, lehdet ovat noin 40 cm pitkiä

Torjunta: -säännöllinen niitto isoilla niittyalueilla, joille on levinnyt tatarkasvustoja.

- kaivaminen maasta ylös juurineen lapiolla tai kaivinkoneen kauhalla
- peittäminen paksulla muovikalvolla laittaen painoja kalvon päälle
- kasvinsuojeluainekäsittely
- kasvustot juurineen kompostointilaitokseen. Varret lehtineen viherjätteeseen.

Kasvustot ovat tiiviitä ja ne muodostavat suuria yhtenäisiä kasvustoja

Japanintatar kasvuston lehti on herttamainen muodoltaan

Varsi on ontto, vihreä, sisältää nestettä, varressa on punaisia pilkkuja.

Tatarkasvilajit

Japanintatar, jättitatar, hörtsätatar

Fallopia japonica, Fallopia sachalinensis, Fallopia x bohemica

Vastaanotto

Henkilöauto-, pakettiauto- ja peräkärrykuormat

HSY:n Sortti-asemat

Vieraslajikasvit muovipussiin/ -säkkiin pakattuna. Sekajätelavalle → ohjautuu jätevoimalaan.

Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätepussiin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä.

Kiinteistön biojäteastiaan → ohjautuu kompostointilaitoksen biojätteen käsittelyyn.

Kuorma-autokuormat

Ämmässuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajikasvien varret, juuret, kukinnot. Juuristossa kiinni oleva puhdas maa-aines saa olla kuormassa.

Kevyt ravistelu juuristolle. Maa-ainesta ei saa lisätä kuormaan. Kompostointilaitos → ohjautuu biojätteen biojätteen laitospöytäkäsittelyyn.

Vieraslajikasvien leikatut varret + lehdet + kukinnot. Ei saa sisältää juuria. Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätessäkkeihin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä.

Viherjätekenttä → ohjautuu viherjätteiden kompostointiaumaan.

Maa-aines, joka sisältää vieraslajikasveja. Vieraslajikasvusto, juuret ja kukinnot saavat olla kuormassa. Maa- ja vieraslajikuormien vastaanottokenttä → ohjautuu maa-aines –ja vieraslajikuormien käsittelyyn.

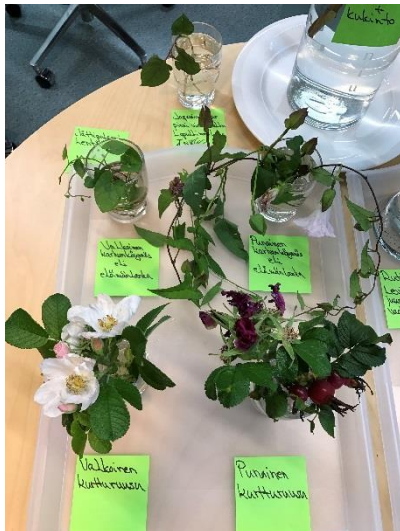
Kurturuusu

Rosa rugosa

Kurturuusu voi olla kooltaan 0,5 – 1,5 metriä korkea tiheä pensasmainen kasvusto. Leviää juuriston avulla laajaksi kasvustoksi ja lisääntyy siemenistä.

- Torjunta:
- säännöllinen niitto isoilla niittyalueilla
 - pieni kasvusto voidaan leikata maanrajasta ja kaivaa juuristo maasta ylös lapiolla
 - kaivinkoneen kauhalla kaivaen kasvit juurineen
 - peittäminen paksulla muovikalvolla laittaen painoja kalvon päälle
 - kasvinsuojeluainekäsittely
 - ruusukasvusto, oksat, juuret ja siemenkodat risujätteen haketukseen/ multa ravisteltava pois juuristosta.

Kukat ovat punaisia tai valkoisia

Kasvusto on erittäin tiheä ja piikkinen.

Ruusun kiulukat suositellaan kerättävän pois siementen leviämisen estämiseksi

Kurtturuusu

Rosa rugosa

Vastaanotto

Henkilöauto-, pakettiauto- ja peräkärrykuormat

HSY:n Sortti-asemat

Vieraslajikasvit muovipussiin/ -säkkiin pakattuna. Sekajätelavalle → ohjautuu jätevoimalaan.

Kurtturuusukasvustot/ oksat, siemenkodat ja juuret risujen vastaanotto (lava tai alue). → ohjautuu viherjättekentän risukuormien käsittelyyn.

Kiinteistön biojäteastiaan → ohjautuu kompostointilaitoksen biojätteen käsittelyyn.

Kuorma-autokuormat

Ämmäsuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajikasvien varret, juuret, siemenkodat. Juuristossa kiinni oleva puhdas maa-aines saa olla kuormassa. Kevyt ravistelu juuristolle. Maa-ainesta ei saa lisätä kuormaan. Kompostointilaitos → ohjautuu biojätteen laitoskäsittelyyn. Jos maata on joukossa vieraslajikasvien vastaanottokentälle.

Vieraslajikasvien leikatut oksat, lehdet ja siemenkodat. Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätessäkkeihin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä. Viherjättekenttä → ohjautuu viherjättekentän risukuormien käsittelyyn.

Maa-aines, joka sisältää vieraslajikasveja. Vieraslajikasvusto, juuret ja ruusun siemenkodat saavat olla kuormassa. Maa- ja vieraslajikuormien vastaanottokenttä → ohjautuu maa-aines –ja vieraslajikuormien käsittelyyn.

Ruttojuuri

Petasites hybridus

Ruttojuuren kukinto nousee ensin keväällä ja suuret lehdet nousevat ylös myöhemmin. Kasvusto leviää juurten avulla tehokkaasti ja lisääntyy myös maahan jääneistä juurenpaloista.

- Torjunta:
- säännöllinen niitto isoilla niittyalueilla
 - kasvusto voidaan leikata ruohonleikkurilla kasvukaudella monta kertaa heti, kun uutta kasvustoa näkyy
 - kaivinkoneen kauhalla tai lapiolla kaivaen kasvit juurineen
 - peittäminen paksulla muovikalvolla laittaen painoja kalvon päälle
 - kasvinsuojeluainekäsittely
 - juuristot ja lehdet kompostointilaitokseen, pelkät lehdet viherjätteeseen.

Lepotilaisen juuriston kärki, josta juuristo kasvaa vaakatasossa alueella sijaitsevaan ympäristöön

Lepotilaisen juuriston kärkisilmu, josta keväällä kasvaa kukinto ja myöhemmin lehdet

Kasvusto

Ruttojuuri

Petasites hybridus

Vastaanotto

Henkilöauto-, pakettiauto- ja peräkärrykuormat

HSY:n Sortti-asemat

Vieraslajikasvit muovipussiin/ -säkkiin pakattuna. Sekajätelavalle → ohjautuu jätevoimalaan.

Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätepussiin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä.

Kiinteistön biojäteastiaan → ohjautuu kompostointilaitoksen biojätteen käsittelyyn.

Kuorma-autokuormat

Ämmässuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajikasvien varret, juuret, siemenet. Juuristossa kiinni oleva puhdas maa-aines saa olla kuormassa. Kevyt ravistelu juuristolle. Maa-ainesta ei saa lisätä kuormaan. Kompostointilaitos → ohjautuu biojätteen laitospöytäsiirtoon. Jos maata on joukossa vieraslajikasvien vastaanottokentälle.

Vieraslajikasvien leikatut varret + lehdet. Ei saa sisältää juuria tai siemeniä. Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätessäkkeihin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä. Viherjätekenttä → ohjautuu viherjätteiden kompostointiaumaan.

Maa-aines, joka sisältää vieraslajikasveja. Vieraslajikasvusto, juuret ja kukinnot saavat olla kuormassa. Maa- ja vieraslajikuormien vastaanottokenttä → ohjautuu maa-aines –ja vieraslajikuormien käsittelyyn.

Kukintojen valokuva
Markku Salonen 3.5.2019

Karhunköynnös (elämänlanka) *Calystegia sepium*

Karhunköynnöksen varsi nousee keväällä valkoisen juuriston kärkisilmuista maan pinnalle ja köynnös alkaa kasvaa pituutta kiertyen muiden kasvien ympärille tai peittäen maanpintaa. Köynnöksiä on kukinnoltaan kahta eri väriä. Valko- ja punakarhunköynnös. Lehdet ovat erilaisia muodoltaan.

- Torjunta:
- säännöllinen leikkaus kasvin tyven läheltä ja juuriston kaivaminen lapiolla ylös maasta. Toistettava usein kasvukauden aikana
 - kasvinsuojeluainekäsittely
 - kasvi varsineen ja juurineen kompostointilaitokseen.

Muun kasvillisuuden puuttuessa voidaan kasvusto käsitellä kasvinsuojeluaineella

Valkokarhunköynnöksen lehti

Punakarhunköynnöksen kukinto

Punakarhunköynnöksen lehti

Karhunköynnös (elämänlanka)

Calystegia sepium

Vastaanotto

Henkilöauto-, pakettiauto- ja peräkärrykuormat

HSY:n Sortti-asemat

Vieraslajikasvit muovipussiin/ -säkkiin pakattuna. Sekajätelavalle → ohjautuu jätevoimalaan.

Vieraslajikasvit irtonaisina tai biojätepussiin pakattuna. Ei muovipusseja- tai säkkejä.

Kiinteistön biojäteastiaan → ohjautuu kompostointilaitoksen biojätteen käsittelyyn.

Kuorma-autokuormat

Ämmäsuon ekoteollisuuskeskus

Vieraslajikasvien köynnösmäiset kasvustot, juuret, siemenkodat. Juuristossa kiinni oleva puhdas maa-aines saa olla kuormassa. Maa-ainesta ei saa lisätä kuormaan. Kompostointilaitos → ohjautuu biojätteen laitoskäsittelyyn.

Maa-aines, joka sisältää vieraslajikasveja. Vieraslajikasvusto, juuret ja kukinnot saavat olla kuormassa. Maa- ja vieraslajikuormien vastaanottokenttä → ohjautuu maa-aines –ja vieraslajikuormien käsittelyyn.

Puutarhajätekasassa on juurenpaloista alkanut leviämään karhunköynnöksen kasvusto ympäristöön

Siemenkodon suojalehdistö

Siemen

Köynnöksen juuristo on ohut ja väriltään valkoinen

Vieraslajien torjunnassa huomioitavia asioita

Vieraslajien torjuntaa suunniteltaessa suositellaan tutustumaan kansalliseen vieraslajiportaaliin ja pääkaupunkiseudun kaupunkien vieraslajilinjauksiin ja ohjeisiin.

Maa- ja metsäalueilla, rakennustyömailla ja kiinteistöillä suositellaan vieraslajien hävittämisen suunnittelussa tutustumaan vieraslajien torjuntaa suorittavien yritysten tarjoamiin torjunta- ja höyrytyspalveluihin.

Vieraslajiportaalista löytyy tietoa vieraslajeista ja järjestelmään voi ilmoittaa havaitsemiaan vieraslajeja. Sivuilla on tietoa ja kuvia vieraslajeista, karttoja vieraslajien levinneisyydestä sekä torjuntaohjeita.

<http://www.vieraslajit.fi/>

Kaupunkien maankaatopaikat vastaanottavat vain puhtaita maa-ainekuormia. Vieraslajeja sisältäviä kuormia ei voida sijoittaa maankaatopaikalle leviämisvaaran vuoksi.

Helsingin kaupungin vieraslajiohjeet. Haettu 8.2.2021.

[Vieraslajit | Helsingin kaupunki](#)

Espoon kaupungin vieraslajiohjeet. Haettu 8.2.2021.

[Tunnista ja torju vieraslajit | espoo.fi](#)

Vantaan kaupungin vieraslajiohjeet. Haettu 8.2.2021.

https://www.vantaa.fi/asuminen_ja_ymparisto/ymparistopalvelut/ympariston_tila_ja_suojelu/vieraslajit

Vieraslajilainsäädäntö

EU:n vieraslajiasetus tuli voimaan 1.1.2015. Kansallinen vieraslajilaki tuli voimaan 1.1.2016 ja uudistettu valtioneuvoston vieraslajiasetus 1.6.2019.

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta:

1709/2015 [Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien... 1709/2015 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

Haettu 8.2.2021

EU:n vieraslajiasetus

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R1143&rid=1>

Haettu 8.2.2021

Valtioneuvoston asetus kansallisesti merkittävistä haitallisista vieraslajeista:

1725/2015

[Valtioneuvoston asetus kansallisesti... 1725/2015 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

Haettu 8.2.2021

Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 704/ 2019

[Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien... 704/2019 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX ®](#)

Haettu 8.2.2021

Laki metsästyslain 42 ja 75 §:n muuttamisesta:

1711/2015

<http://finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151711?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=1711%2F2015%20> Haettu 8.2.2021